

Sinergii între fondurile proiectelor de cercetare din Europa – experiența IntelCentru

Realizarea unor acțiuni complementare, așa-numitele sinergii, între programele de finanțare europene reprezintă o adevărată provocare pentru perioada 2021-2027. Programul Cadru de Cercetare al Uniunii Europene, Orizont 2020 (2014-2020) a menținut disparitățile între Statele Membre, iar măsurile de extindere a participării la Programul Cadru au fost fie inadecvate, fie insuficiente pentru Statele Membre.

Dr. Teodora Rusu, Coordonator BioNanoTech-Suport

România este pe ultimul loc în UE la inovare și acest aspect se reflectă și în rata redusă de atragere de fonduri din Orizont 2020¹. În acest context, Comisia Europeană a venit cu noi modalități prin care țările pot utiliza alte fonduri UE pentru a crește beneficiile participării în noul Program-Cadru pentru cercetare, Orizont Europa/Horizon Europe (2021-2027), în care sinergiile între programe vor avea un rol extrem de important. Horizon Europe oferă statelor membre posibilitatea de a direcționa mai multe fonduri către proiecte de cercetare. **Cu toate acestea, implementarea cu succes a acestor sinergii ar putea fi dificilă, deoarece depinde de înțelegerea de către statele membre a importanței investițiilor în cercetare și inovare.** Reziliența este un element esențial al competitivității, iar sinergiile cu cercetarea științifică și inovarea sunt o dovadă a adaptării active la dinamica evoluțiilor și tendințelor la nivel global.

Ioana Ispas, coordonatoarea tehnică a Planului Național de Reformă și Reziliență (PNRR) din cadrul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării a indicat că, pentru următoarea perioadă de programare 2021-2027, s-au propus sinergii atât cu programele operaționale, dar și cu componenta de cercetare-dezvoltare și inovare din cadrul PNRR. Astfel, s-au prevăzut măsuri pentru internaționalizarea cercetării românești, respectiv susținerea și consolidarea participării echipelor românești la Parteneriatele europene CDI, la misiunile din Orizont Europa, dar și activități de mentorat pentru creșterea șanselor de succes la competițiile Orizont Europa.

Centrul de Cercetare Avansată pentru Bionanoconjugate și Biopolimeri (IntelCentru) din cadrul Institutului de Chimie Macromoleculară „Petru Poni” (ICMPP) din Iași a fost realizat prin prima generație de proiecte de infrastructură finanțate prin Fonduri Structurale.

Încă de la crearea centrului, în 2012, **dr. Mariana Pinteală, coordonatorul IntelCentru**, s-a preocupat continuu de atragerea de fonduri pentru echipa pe care o coordonează și confirmă faptul că atragerea de fonduri în sinergie este o adevărată provocare pentru ea și echipa pe care o coordonează.

În cadrul IntelCentru în perioada 2015-2020 s-a implementat sub coordonarea dr. Mariana Pinteală și managementul dr. Teodora Rusu primul proiect de tip ERA Chair din România: **Proiectul Orizont 2020 WIDESPREAD 2-2014: ERA Chairs (667387) SupraChem Lab - Laboratory of Supramolecular Chemistry for Adaptive Delivery Systems ERA Chair initiative**². Acest proiect, cu o valoare totală de 2.5 milioane

Dr. Mariana Pinteală, coordonatorul IntelCentru

Euro, a reprezentat un adevărat punct de cotitură în activitatea centrului, permițând o deschidere internațională deosebită pentru tânăra echipă nou-creată. Proiectul O2020 a reușit structurarea unei echipe de 28 tineri specialiști, **coordonată de prof. Marc MJ Abadie (ERA Chair)**, care abordează cu succes un domeniu de vârf al chimiei moderne, respectiv chimie supramoleculară cu aplicații medicale. Dintre realizările echipei SupraChem Lab ar fi de enumerat pe scurt: 10 teze de doctorat elaborate pe parcursul implementării proiectului, 73 articole publicate, precum și o carte (Springer Nature Edt), 150 participări la conferințe internaționale etc³.

Proiectul tip ERA Chair a adus suplimentar echipei două proiecte în sinergie: un proiect din programul PNIII, care a finanțat activități de cercetare pentru echipa SupraChem Lab, proiect în valoare de 250 000 Euro, precum și primul proiect în sinergie cu Fondurile Structurale.

Pentru România, primii pași în dezvoltarea sinergiilor dintre Fondurile Structurale și Programul-Cadru s-au făcut în ultima perioadă de programare (2014 - 2020) prin Programul Operațional Competitivitate, Axa 1 – **Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor/Acțiunea: Crearea de sinergii cu acțiunile de CDI ale Programului-Cadru ORIZONT 2020 al Uniunii Europene și alte programe CDI internaționale**. Competiția în cadrul acestei acțiuni a fost lansată în noiembrie 2016, având ca scop finanțarea unor proiecte în sinergie cu proiecte Orizont 2020 deja acceptate la finanțare, precum și crearea unui număr de 20 centre suport care să ajute comunitatea științifică în atragerea de fonduri în cadrul programului Orizont 2020.

IntelCentru beneficiază în prezent de două proiecte din cadrul acestei acțiuni, respectiv:

- Proiect de infrastructură în sinergie cu proiectul de tip ERA Chair din programul O2020: **Infra SupraChem Lab Centru de cercetări avansate în domeniul chimiei**

supramoleculare (Cod MySms: 108983); valoare 4 milioane Euro, perioada de implementare: martie 2021-iunie 2023

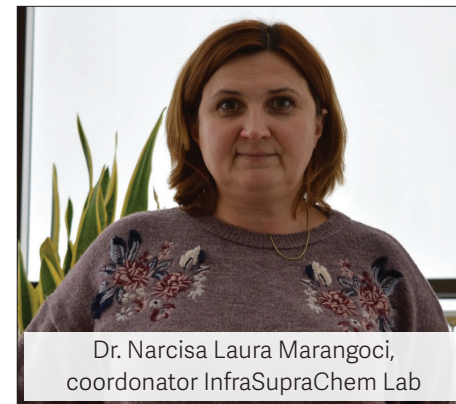
- Centru suport pentru proiecte O2020: **BioNanoTech-Suport, Centru suport pentru proiecte Orizont 2020** (Cod proiect: 107524); valoare 650 000 Euro, perioada de implementare: aprilie 2020 – iunie 2023

Infra SupraChem Lab, Centru de cercetări avansate în domeniul chimiei supramoleculare

Obiectivul general al proiectului Infra SupraChem Lab este de a crea o infrastructură avansată care să deservească grupul de lucru creat în cadrul **Proiectului Orizont 2020 SupraChem Lab**. Proiectul O2020 a finanțat partea de salarizare, precum și componenta de training a echipei SupraChem Lab, dar nu a finanțat investiții în infrastructura necesară grupului și nici activitățile de cercetare. În acest context, echipa dr. Mariana Pinteală (coordonator proiect) împreună cu dr. Teodora Rusu (manager proiect) a aplicat pentru finanțarea în sinergie prin fonduri structurale, care va asigura realizarea unei infrastructuri adecvate pentru a găzdui echipa SupraChem Lab.

În cadrul proiectului InfraSupraChem Lab sunt finanțate strict activități de reabilitare pentru două clădiri care vor găzdui echipa SupraChemLab, precum și echiparea lor cu aparatură specifică de ultimă generație.

Dr. Narcisa Laura Marangoci coordonează implementarea proiectului InfraSupraChem Lab și este încrezătoare că proiectul se va desfășura în bune condiții, iar infrastructura va fi finalizată cu bine în vara anului 2023. Crearea Centrului Infra SupraChem Lab va conduce la consolidarea capacității de cercetare și inovare, prin îmbunătățirea infrastructurii

Dr. Narcisa Laura Marangoci, coordonator InfraSupraChem Lab

alocate echipei SupraChem Lab.

Dotarea obținută prin finanțarea proiectului va permite abordarea unor domenii de cercetare prioritare la nivel european (biotehnologii, nanotehnologii), accesarea programelor CDI europene și mondiale, dezvoltarea de parteneriate cu universități naționale și europene, parteneriate care vor facilita obținerea de rezultate performante atât în activitatea de cercetare, cât și în atragerea de fonduri pentru cercetare din programul Orizont Europa.

BioNanoTech-Suport, Centru suport pentru proiecte Orizont 2020

Obiectivul general al proiectului BioNanoTech este de a crea un centru suport capabil să îmbunătățească participarea în proiectele de cooperare europeană la Orizont 2020/Europa în domeniul științei materialelor: eco-nanotehnologii și materiale avansate (inclusiv nanomateriale, nanomedicină etc.). Aceste subiecte fac parte din domeniile Strategiei de Specilizare Inteligentă pentru următoarea perioadă de programare și reprezintă totodată și o componentă de bază în cadrul programului de cercetare Orizont Europa.

Pentru a-și atinge țelul ambițios, proiectul BioNanoTech Suport conține mai multe obiective specifice care presupun, pe lângă crearea centrului, și realizarea unei rețele de cooperare națională și internațională care să îmbunătățească participarea instituțiilor din regiunea NE a României la Orizont 2020/Orizont Europa). Consultantă și sprijin în formularea de propuneri și gestionarea proiectelor în cadrul Programului-Cadru european reprezintă un alt obiectiv de bază în cadrul activității centrului.

Dr. Teodora Rusu, coordonatoarea centrului, are o vastă experiență în ceea ce privește programul de cercetare european, atât ca beneficiar cât și ca evaluator, și împreună cu echipa pe care o coordonează este convinsă că centrul BioNanoTech Suport va aduce o contribuție importantă la îmbunătățirea participării românești în cadrul noului program european Orizont Europa, care va începe în 2021.

Tot în cadrul proiectului se implementează și o platformă web⁴ care va găzdui informații despre competiții lansate, secțiune de consultanță on-line, facilitate de căutare parteneri, secțiune cu documente utile etc.

Dr. Teodora Rusu

În contextul pandemiei realizarea acestei platforme web dedicate se dovedește a fi un instrument extrem de util.

În cadrul proiectului se va realiza și o bază de date cu potențiali participanți din regiunea de NE a României și nu numai, precum și un compendiu (manual) cu cele mai frecvente întrebări și răspunsuri cu privire la participarea la programul Orizont 2020/Orizont Europa, pornind de la solicitările primite de la beneficiarii proiectului.

Cele două proiecte, finanțate prin **Acțiunea: Crearea de sinergii cu acțiunile de CDI ale Programului-Cadru ORIZONT 2020 al Uniunii Europene și alte programe CDI internaționale**, reprezintă o provocare pentru IntelCentru, dar totodată și o mare oportunitate, care va consolida poziția Centrului atât în cadrul ICMPP, cât și la nivel regional, național și european.

Valorificarea la maximum a finanțării UE și asigurarea de sinergii vor genera inovații majore și vor permite institutului să rămână un reper în stabilirea standardelor.

În anii ce vor urma, cercetătorii din institut vor continua să asigure complementaritatea dintre proiectele la care vor aplica, astfel încât să beneficieze la cote maxime de sinergiile între programele și instrumentele relevante ale UE, pentru a spori eficiența investițiilor și eficacitatea rezultatelor. ■

¹ https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/statistics/framework-programme-facts-and-figures/horizon-2020-country-profiles_en

² https://www.intelcentru.ro/suprachem_lab/

³ http://www.marketwatch.ro/articol/16963/SupraChem_Lab_cristalizeaza_la_Iasi_un_pol_de_cercetare_performant_in_chimie_supramoleculara/

⁴ <https://www.bionanotech.ro/>